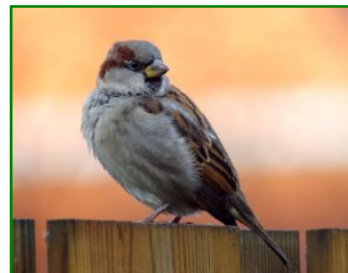

LOO PLAN
voor bos, natuur en landschap

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

Zuidelijke Parallelweg, Arnhem
TECH-1070

COLOFON

OPDRACHT

Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming voor de Zuidelijke Parallelweg te Arnhem, TECH-1070

OPDRACHTGEVER

Stichting Volkshuisvesting Arnhem
Postbus 5229
6802 EE Arnhem

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk : IORD22-00178

Ons kenmerk : 2022-101030-4532

Datum : 16 maart 2022

Contactpersoon : [REDACTED]

Contactpersoon : [REDACTED]

Medewerking van : [REDACTED]

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek van en hiermee eigendom van de opdrachtgever. Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan. De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

BEVINDINGEN

1	INLEIDING	2
1.1	SCOPE	3
1.2	KWALITEITSBORGING	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	LITERATUURSTUDIE (SOORTWAARNEMINGEN EN BIOTOOP)	6
2.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
2.3	HOUTOPSTANDEN	7
2.4	SOORTBESCHERMING	8
3	RESULTATEN	9
3.1	HUIDIGE SITUATIE EN BIOTOOP	9
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	10
3.3	HOUTOPSTANDEN	10
3.4	OMGEVINGSCHECK	10
3.5	SOORTBESCHERMING	11
4	EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE	14
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	14
4.2	HOUTOPSTANDEN	14
4.3	SOORTBESCHERMING	15

ACHTERGRONDINFORMATIE

BIJLAGEN

1. WETTELIJK KADER ALGEMEEN
2. TOETSINGSCRITERIA QUICKSCAN
3. FOTO'S
5. BOUWJAREN PROJECTGEBOUWEN E.O.
6. ENERGIELABELS PROJECTGEBOUWEN E.O.
7. DETAILLERING VOorgenomen WERKZAAMHEDEN

Bevindingen

Tabel 1: Beknopte conclusie.

Onderdeel	Conclusie	Vervolgactie
Gebiedsbescherming	Onder de nieuwe Wet Stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) geldt mogelijk een vrijstelling voor de tijdelijke stikstofdepositie van de geplande werkzaamheden. Overige negatieve effecten door bijvoorbeeld licht, geluid of trillingen zijn uitgesloten.	Raadpleeg een deskundige op het gebied van vergunningsplicht bij stikstofuitstoot om te bepalen welke vervolgstappen noodzakelijk zijn (AERIUS-berekening).
Houtopstanden	Er is geen sprake van houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming.	Geen.
Beschermde soorten	In het gebied zijn verschillende beschermde soorten aangetroffen of worden verwacht. Dit zijn: 1. Huismus 2. Gierzwaluw. 3. Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger	Nader soortenonderzoek naar huismus, gierzwaluw, gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, moet rekening gehouden worden met broedende vogels zonder jaarrond beschermde status (met name, spreeuwen, mezen en kauwen).	Geen verstorende werkzaamheden uitvoeren tijdens het broedseizoen (indicatief van maart tot half augustus). Bij werkzaamheden binnen het broedseizoen moet voorafgaand een controle op broedvogels uitgevoerd worden door een ecoloog. óf Potentiële nestplaatsen moeten vóór het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt.

1 Inleiding

Woningcorporatie Stichting Volkshuisvesting Arnhem is voornemens groot onderhoud¹ uit te voeren aan haar eigendom aan de Zuidelijke Parallelweg, TECH-1070 te Arnhem (zie figuur 1).

Voor deze flat is in 2018 een nader onderzoek uitgevoerd en is in 2020 een ontheffing Wet natuurbescherming (zaaknummer 2020-006197) verleend. Het betrof werkzaamheden aan beplating, dakkapellen en hemelwaterafvoeren.

Op moment van schrijven is nog niet bekend welke werkzaamheden uitgevoerd zullen worden aan de gebouwen. In het kader van duurzaamheid kan gedacht worden aan dak- en/of muurisolatie.

Veel werkzaamheden zijn vergunningplichtig. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden, is de soortbescherming (bijlage 1). Deze toetsing moet inzicht geven op de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van deze wetgeving en heeft de vorm van een quickscan. De aard van de werkzaamheden (en kennis hiervan) is hierbij essentieel.

Mogelijke effecten die op kunnen treden zijn:

- Verstoring door aanwezigheid van mensen en (groot) materieel.
- Verstoring door geluid, licht en trillingen.
- Tijdelijk ongeschikt worden van leefgebied (door aanleg werkstroken, materiaalopslag e.d.).
- Doden of verwonden van individuen van een populatie.
- Verdwijnen van nestgelegenheid.
- Verlies van leefgebied (verblijfplaatsen, foerageergebied en essentiële verbindingzones) door verandering van grondgebruik.

In de nu voorliggende rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen. Op basis van een bureaustudie en een veldbezoek door een ecooloog is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Aan de hand van de resultaten van de quickscan wordt getoetst welke effecten de geplande werkzaamheden op de beschermde soorten kunnen hebben.

Wanneer geen beschermde soorten aanwezig zijn (of verwacht worden), kan het project zonder aanvullende maatregelen doorgang vinden. Als het op basis van de quickscan aannemelijk is dat beschermde soorten aanwezig kunnen zijn én dat de voorgenomen werkzaamheden deze zouden kunnen beïnvloeden, zijn vervolgstappen nodig.

In Tabel 1 is de conclusie beknopt weergegeven. Achtergronden en details zijn opgenomen in de bijlagen.

¹ Onder groot onderhoud kan ook renovatie verstaan worden.

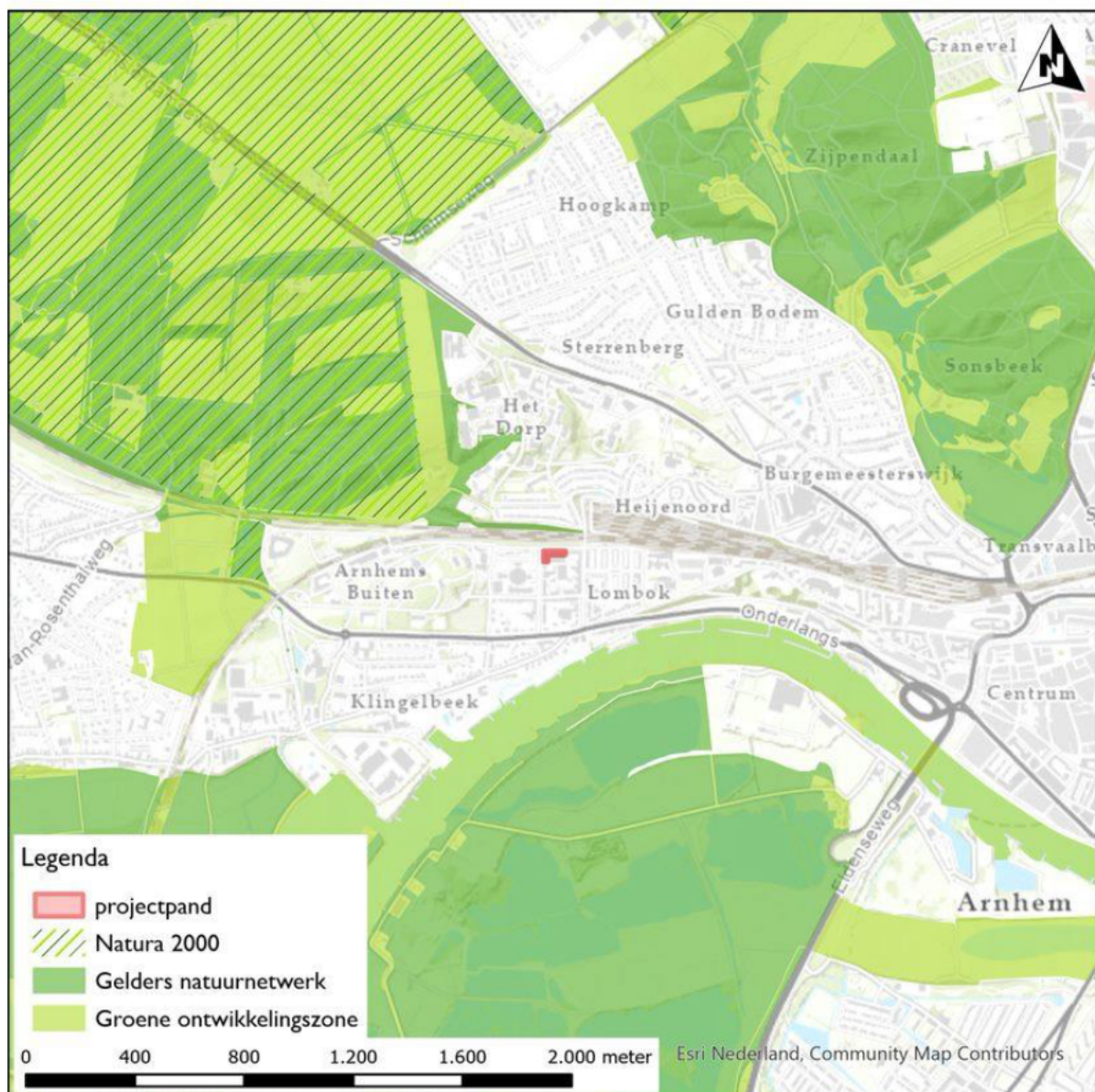
1.1 Scope

De quickscan Wet natuurbescherming moet antwoord geven op de onderstaande vragen.

- Wat is de kans op aanwezigheid van beschermde flora en fauna?
- Welke vervolgstappen (nader onderzoek) moeten genomen worden om de aanwezigheid van de beschermde flora en fauna vast te stellen?
- Welke effecten heeft het initiatief op de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna?
- Is een ontheffing op het soortbeschermingsdeel vanuit de Wet natuurbescherming noodzakelijk, of kunnen negatieve effecten ondervangen worden door het werken met goedgekeurde gedragscodes?
- Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN)) te verwachten bij dit initiatief?
- Is de regelgeving Houtopstanden van de Wet natuurbescherming van toepassing?

Opdrachtgever	Stichting Volkshuisvesting Arnhem
Onderzoekslocatie	Zuidelijke Parallelweg
Plaats	Arnhem
Voorgenomen activiteit	Groot onderhoud met energetische upgrade

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied in de regio en ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

1.2 Kwaliteitsborging

Loo Plan is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Quickscans worden uitgevoerd door ecologen en getoetst door een ervaren ecooloog. Een quickscan is niet aan een bepaald seizoen gebonden en kan gedurende het gehele jaar plaatsvinden. Door te letten op habitatkenmerken en abiotische condities kan, ook voor soorten die op dat moment niet aanwezig zijn doordat zij bijvoorbeeld nachtactief zijn of zich in hun winterhabitat bevinden, worden vastgesteld of het plangebied een potentiële functie heeft. Voor een quickscan geldt geen vaste werkwijze; bij het onderzoek wordt, waar mogelijk, aangesloten op de geldende protocollen en Kennisdocumenten.

De bij het onderzoek betrokken personen (Tabel 2) zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden.

Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Tabel 2: Bij onderzoek betrokken personen.

Datum quickscan	16-02-2022
Ecoloog	██████████
Opleiding	MSc Biologie, Wageningen University
Functie	Ecoloog Brede ecologische kennis
Interne collegiale toetsing rapportage	01-03-2022 ██████████ projectleider ecologie

2 Werkwijze

2.1 Literatuurstudie (soortwaarnemingen en biotoop)

De mogelijkheden voor beschermde soorten lopen per locatie en per aanwezig biotoop sterk uiteen. Specifieke kennis van de beschermde soorten en hun habitateisen is daarom essentieel. Tijdens een quickscan wordt de geschiktheid van een plangebied, zowel vanuit de biotoop als vanuit de beschermde soort, beoordeeld op basis van beschikbare literatuur en kaartmateriaal.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) wordt geraadpleegd om een beeld te krijgen van de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied (lit. 1).

2.2 Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden valt onder de Wet natuurbescherming. Met betrekking tot de Natura 2000-gebieden zijn de wettelijke verplichtingen om te voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor habitatten en soorten beschreven in de Natura 2000-beheerplannen.

Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) geregeld.

De ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden, het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone is in figuur 1 weergegeven. Er wordt een inschatting gemaakt of de voorgenomen ingreep mogelijk een negatief effect kan hebben op de beschermde natuurwaarden.

In of nabij de Natura 2000-gebieden wordt gekeken of er mogelijke effecten te verwachten zijn en dus de noodzaak voor een 'voortoets' bestaat.

Voor de gronden in of nabij het Gelders natuurnetwerk wordt beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen.

Voor plannen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland moet het 'nee, tenzij ...'-toetsingskader doorlopen worden.

2.3 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is opgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. De bescherming van houtopstanden geldt in principe overal buiten de bebouwde kom.

Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken die een oppervlakte van 10 are of meer bevatten. Tevens valt rijbeplanting van meer dan 20 bomen onder houtopstanden.

Buiten bescherming houtopstanden vallen bomen die benoemd zijn in artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, te weten:

- Houtopstanden binnen de bebouwde kom.
- Houtopstanden op erven of in tuinen.
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden.
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen (niet ouder dan 20 jaar).
- Kweekgoed.
- Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen, eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit populieren of wilgen.
- Het dunnen van een houtopstand.
- Populieren, wilgen, essen of elzen bedoeld voor productie indien zij ten minste elke 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens tienduizend stoven per ha per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Ingevolge artikel 4.2 is het verboden een houtopstand deels of geheel te vellen zonder hiervan een melding te maken bij Gedeputeerde Staten. Voor vriend- of hakhout is dit niet van toepassing. Binnen 3 jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Afhankelijk van de geplande werkzaamheden wordt door de ecooloog bepaald of een kapmelding van toepassing is.

2.4 Soortbescherming

Omgang met artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming wordt tijdens een quickscan inzichtelijk gemaakt. Het gaat hierbij om:

1. *Soorten van de Vogelrichtlijn. Artikel 3.1.*
2. *Soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn. Artikel 3.5.*
3. *Overige beschermde soorten. Artikel 3.10*

Op basis van één veldbezoek door een ecooloog wordt de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de terreingesteldheid, een brede ecologische kennis en bekende literatuurgegevens. In bijlage 2 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein wordt beoordeeld.

Gebouwen worden aan de buitenzijde beoordeeld op hun geschiktheid.

In het veld wordt ook gekeken naar de samenhang van het project met de omgeving. Zo wordt bepaald of de betreffende locatie onderdeel van een groter (landschappelijk) geheel is of dat het geïsoleerd ligt, bijvoorbeeld een klein bosje in een intensief agrarische omgeving. Dit kan van betekenis zijn voor de waardetoekenning van het onderzoeksgebied voor eventueel aanwezige beschermde soorten. Binnen de opdracht wordt niet onderzocht of er andere initiatieven in de omgeving spelen en wordt niet getoetst op cumulatie van effecten.

3 Resultaten

3.1 Huidige situatie en biotoop

De projectlocatie betreft een appartementencomplex aan de Zuidelijke Parallelweg en ligt binnen de wijk Lombok te Arnhem. Aan de noordzijde van het complex scheidt een beboomde groenstrook het complex van de spoorlijn, die 150 meter oostelijk overgaat in het centrale station van Arnhem. In de andere richtingen wordt het complex omgeven door stedelijke bebouwing, waarbinnen veel openbaar groen met grasvelden en solitaire bomen aanwezig is. Ten zuiden van het complex ligt het Arnhems buiten en ten westen ligt Natura 2000-gebied de Veluwe.

In bijlage 3 zijn foto's toegevoegd van het appartementencomplex en het projectgebied. Wanneer in de volgende paragrafen gerefereerd wordt aan een foto, betreft het een foto in deze bijlage.

Tabel 3: Huidige situatie

Algemeen	Appartementencomplex
Voorgenomen activiteit	Groot onderhoud met energetische maatregelen
Omgeving	Stedelijk bebouwde omgeving
Bijzonderheden	-

Het appartementencomplex (bouwjaar 1984) bestaat uit vijf woonlagen. Het complex heeft een bitumen dak met dakkapellen (foto 6). Het complex is opgebouwd uit bakstenen en bevat een spouwmuur met veel open stootvoegen (foto 1 t/m foto 5). Tevens zijn er naast de vensterbanken en rond de ramen diverse openingen (foto 7) en geplaatste tijdelijke inbouwvoorzieningen waargenomen. Bovenstaande maakt het complex geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen die in een eerder Nader onderzoek door Loo Plan zijn vastgesteld (lit. 18).

Verspreid over het gebouw zijn er tevens diverse openingen en spleten aangetroffen. Te denken valt aan ruimtes achter dakgoten en rond de regenpijp. Die ruimtes maken het geschikt als verblijfplaats voor diverse vogelsoorten (foto 3 en foto 5).

In Tabel 4 is een overzicht weergegeven van de aanwezige biotopen en de bijbehorende bijlagen. De in Tabel 4 gebruikte nummering is ook in de beschrijvingen van de foto's in bijlage 3 gehanteerd.

Tabel 4: Aanwezige biotopen.

Biotoop	Aanwezig	Detail	Foto
Gebouwen	Ja	Appartementencomplex uit 1984 met een bitumen dak en dakkapellen	Foto 1 t/m Foto 8
Water	Nee		
Beplanting houtachtig	Ja	Solitaire bomen en boomgroepjes en struiken in openbaar groen en op parkeerterrein	Foto 8
Tuin/erf	Ja	Verspreide hagen en struiken op parkeerterrein aan zuidzijde complex	Foto 8
Agrarisch gebied	Nee		

3.2 Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt op 500 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe (zie figuur 1 en onderstaande tabel 5). Daarnaast ligt het projectgebied op respectievelijk 90 meter en 3,5 kilometer afstand van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelzone.

Tabel 5: Afstand projectgebied tot beschermde gebieden.

Beschermde gebieden	Afstand	Effect	Vervolg
Natura 2000-gebied Veluwe	500 meter	Mogelijk	Raadpleeg een deskundige op het gebied van vergunningsplicht bij stikstofuitstoot om te bepalen welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.
Gelders natuurnetwerk	90 meter	Geen	Geen toetsing aan het betreffende regime.
Groene ontwikkelingszone	3,5 kilometer	Geen	

Met de kijk op stikstofdepositie, ligt het studiegebied het dichtst bij Natura-2000 gebied Veluwe. Dit gebied bevat een aantal habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, waaronder zandverstuivingen H2330, zwak gebufferde vennen H3130, droge heiden H4030, vochtige heiden H4010, oude eikenbossen H9190 en heischrale graslanden H6230.

Negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie zijn niet op voorhand uit te sluiten zonder een AERIUS-berekening. Negatieve effecten van verstoring door bijvoorbeeld trillingen, licht of geluid zijn, gezien de afstand en het omliggende stedelijke gebied, op voorhand uit te sluiten (lit. 2).

3.3 Houtopstanden

In het projectgebied staan bomen langs de weg en in het openbaar groen. Deze bomen zijn eigendom van de gemeente en maken geen deel uit van het project. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is er geen sprake van houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming.

3.4 Omgevingscheck

Het projectgebied ligt binnen de bebouwde kom van Arnhem. Uit de omgevingscheck blijkt dat veel woningen in de directe omgeving ouder zijn dan het projectcomplex, namelijk gebouwd vóór 1920 (bijlage 4).

In grote lijnen geldt dat woningen die in een vergelijkbare periode zijn gebouwd, dezelfde opbouw hebben (bijvoorbeeld spouwmuur) en materiaaltoepassing (baksteen, pangedekt). Hierdoor is er vaak een grote overeenkomst in de vestigingsmogelijkheden voor beschermde soorten.

Over het algemeen geldt dat woningen gebouwd tussen 1920 en 1975 een niet-geïsoleerde spouwmuur hebben, die geschikt is voor vleermuisverblijfplaatsen. Woningen na 1975 hebben over het algemeen

een geïsoleerde spouwmuur. Het complex is in 1984 gebouwd en heeft een spouwmuur die vermoedelijk geïsoleerd is. De oudere woningen rond de het gebouw zijn van vóór 1920 lijken dan ook voor gebouwbewonende vleermuizen aantrekkelijker dan het complex.

Uit de Energielabelatlas (bijlage 5) blijkt dat veel van de woningen in de directe omgeving een lager energielabel hebben dan de projectwoningen. Het appartementencomplex heeft energielabel D. Veel woningen in de directe omgeving hebben label E, F of G. Tevens is van een groot deel van de oudere woningen het energielabel onbekend. Vaak zijn dit woningen waarvan de energielabelregistratie na aanvang niet meer is gewijzigd en zijn dit oudere woningen, en is zodoende het energielabel doorgaans lager is dan het projectcomplex.

Tijdens eerdere nadere onderzoeken die door Loo Plan in 2018 voor dit complex zijn uitgevoerd, en vergelijkbare onderzoeken in de omgeving, zijn verblijfplaatsen aangetroffen van de gewone dwergvleermuis (lit. 18, 19, 20). Deze woningen zijn qua bouwjaar en energielabel vergelijkbaar met de woningen binnen het projectgebied. Daarom is het de verwachting dat deze soorten mogelijk ook gebruikmaken van de huidige projectwoningen.

Tot slot zijn bij het onderzoek in 2018 aan het huidige complex meerdere verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (lit. 18).

3.5 Soortbescherming

De resultaten geven een overzicht van de aangetroffen soorten en de mogelijk aanwezige soorten in het gebied. De gegevens zijn zowel gebaseerd op literatuur als waarnemingen tijdens de veldbezoeken.

Hieronder wordt per soortgroep enkel gekeken naar soorten die strikt beschermd zijn en niet naar de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt.

Als een biotoop niet geschikt is, wordt geen toelichting gegeven. Gedacht kan worden aan: geen water aanwezig in plangebied, dan is het evident dat de biotoop ongeschikt is voor vissen. Vanwege de strikte bescherming van alle soorten vleermuizen, en het verschil in handelen tussen nesten en jaarrond beschermde nesten van vogels, zijn deze groepen apart onderscheiden.

VOGELS ALGEMEEN

In de bomen, struiken en heggen rondom het projectgebouw kunnen algemene soorten, zoals de merel, winterkoning, roodborst, houtduif, vink en heggenmus broeden. Mezen kunnen in het complex of in het groen rond het projectgebouw broeden.

Tijdens de veldbezoeken zijn er echter geen nesten van algemene broedvogels aangetroffen en er is geen directe indicatie dat deze soorten momenteel gebruik maken van het projectgebouw. Als buiten het broedseizoen gewerkt wordt, is er vanuit deze groep geen belemmering voor de werkzaamheden

**VOGELS (JAARROND
BESCHERMDE NESTEN)**

In stedelijk gebied zijn twee vogelsoorten te verwachten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: de huismus en de gierzwaluw.

Tijdens het veldbezoek en op basis van de waarnemingen uit de NDFF, zijn binnen en rond het projectgebied huismussen gehoord. Het appartementencomplex heeft verspreid toegankelijke openingen voor de huismus, zoals openingen achter regenpijpen en onder openingen onder de daktrim. Mogelijke nesten van de huismus kunnen daarom niet worden uitgesloten

Gierzwaluwen zijn tijdens het veldbezoek, dat in de winterperiode plaatvond, niet waargenomen. Door de aanwezigheid van verspreide openingen in het gebouw, zoals ruimten achter de dakgoot en onder de daktrim, kan de aanwezigheid van nestlocaties niet bij voorbaat worden uitgesloten en is nader onderzoek vereist.

ZOOGDIEREN

In het stedelijk gebied van Arnhem komt de steenmarter voor. De steenmarter kan verblijfplaatsen hebben op zolders, kruipruimtes of andere ruimtes in woningen. Vanuit de NDFF zijn in de omgeving van het projectgebied enkele steenmarterwaarnemingen bekend. Omdat er bij de Stichting Volkshuisvesting Arnhem geen meldingen bekend zijn van steenmarteroverlast, worden beschermde rust-/ verblijfplaatsen van deze soort uitgesloten.

Wel kunnen de egel en algemene muizensoorten worden aangetroffen in het openbaar groen. Deze soorten zijn in de provincie Gelderland vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

VLEERMUIZEN

In dorpen en steden komen enkele algemene vleermuissoorten voor, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De verblijfplaatsen hiervan zijn beschermd. Met name de gewone dwergvleermuis komt veel voor in gebouwen in steden en dorpen en heeft aan weinig ruimte voldoende.

Voor het projectgebouw geldt dat de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen niet uit te sluiten is. Er zijn diverse mogelijke invliegopeningen, zoals kieren en spleten naast de ramen en vensterbanken, een overstekende dakboord- en trim en een dakgoot, waarachter op veel plekken ruimte aanwezig is. Daarnaast bevat het gebouw open stootvoegen en eerder geplaatste voorzieningen.

Op basis van de biotoopkenmerken (lit. 16) en de eerder uitgevoerde onderzoeken (lit. 18), zijn verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger niet uit te sluiten. Verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis zijn op voorhand uit te sluiten; voor deze soort zijn geen geschikte toegankelijke zolderruimten aanwezig.

(Massa)winterverblijfplaatsen worden alleen verwacht bij steenachtige gebouwen met een groot volume en vaak afwijkend van de omgeving

(lit. 15). Bijvoorbeeld een flat van 5 hoog in een gebied met laagbouwwoningen, wat hier het geval is. De aanwezigheid van een (massa)winterverblijfplaats kan dan ook niet worden uitgesloten. Onderzoek naar deze functie is nodig.

OVERIGE SOORTEN

Op basis van gegevens uit de NDFF, het aanwezige habitat en de waarnemingen tijdens het veldbezoek, wordt de aanwezigheid van andere beschermde soorten uitgesloten.

4 Effectbeoordeling en conclusie

4.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt op 500 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe (zie figuur 1). Effecten zoals trillingen, licht en geluid zijn op voorhand uitgesloten, maar een mogelijk effect door stikstofdepositie is niet uit te sluiten.

Voor wat de handelswijze omtrent extra stikstofdepositie betreft; per 1 juli 2021 is de Wet stikstofdepositie en natuurverbetering in werking getreden (lit. 17). In deze wet is een vrijstelling opgenomen voor de stikstofdepositie in de aanleg- en bouwfase in de bouwsector, omdat dit slechts tijdelijke (eenmalige) stikstofdepositie betreft. Er wordt geadviseerd om contact op te nemen met een specialist om te achterhalen of de bouwfase van het project binnen de huidige vrijstelling valt en of een AERIUS-berekening noodzakelijk is voor de gebruiksfase.

Aangeraden wordt om te informeren naar de mogelijkheden om gebruik te maken van een vrijstelling en de noodzaak van een AERIUS-berekening.

Er zijn geen effecten van de werkzaamheden op de natuurwaarden van gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland of de Groene ontwikkelingszone.

4.2 Houtopstanden

Het projectgebied ligt in de bebouwde kom van Arnhem; er zijn geen houtopstanden aanwezig. Er wordt geen beplanting verwijderd.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming onderdeel bescherming houtopstanden is niet aan de orde.

4.3 Soortbescherming

De geplande werkzaamheden hebben mogelijk effect op beschermde rust- en verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, huismus en gierzwaluw (§3.5).

Er wordt geadviseerd onderzoek uit te laten voeren naar de aanwezigheid van deze soorten.

In de tuinen van de woningen en in, door bewoners geplaatste, nestkastjes kunnen algemene broedvogels broeden. Nesten van broedende vogels mogen niet verstoord worden.

Er wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Wanneer dit niet mogelijk is moeten potentiële nestplaatsen voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden of moet voor aanvang van de werkzaamheden een controle uitgevoerd worden door een ecooloog.

Tabel 6: Beoordeling soortbescherming.

Soortgroep	Biotoop geschikt	Beschermde soort aanwezig	Effect op soort
Vogels - algemeen	Ja	Mogelijk	Nee ¹
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	Mogelijk
Zoogdieren	Ja	Nee	Nee
Vleermuizen	Ja	Mogelijk	Mogelijk
Overige soorten	Nee	Nee	Nee

¹ Mits werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

ACHTERGRONDINFORMATIE

1. Nationale Databank Flora en Fauna
Geraadpleegd op 20-02-2022
2. Effectenindicator
<https://www.synbiosys.alterra.nl/bijl2/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>
Geraadpleegd op 17-02-2022
3. Verspreiding & trends broedgevallen spreeuw
<https://www.sovon.nl/nl/soort/15820>
4. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereeniging Vleermuisprotocol
5. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0
6. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument ruige dwergvleermuis, *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0
7. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone grootoorvleermuis, *Plecotus auritus*, versie 1.0
8. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument rosse vleermuis, *Nyctalus noctula*, versie 1.0
9. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument huismus, *Passer domesticus*, versie 1.0
10. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gierzwaluw, *Apus apus*, versie 1.0
11. Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997
Atlas van de Nederlandse vleermuizen
Onderzoek naar verspreiding en ecologie
KNNV Uitgeverij
12. Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys, 2016
Atlas van de Nederlandse zoogdieren
Natuur van Nederland 12
KNNV Uitgeverij
13. Diepenbeek, A. van & P. Twisk, 2014
Veldgids Europese Zoogdieren
KNNV-Uitgeverij
14. Dietz, C., O. von Helversen en D. Hill, april 2011
Vleermuizen - Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika
Tirion-Natuur
15. Korsten, Bouman en Tuitert
(Massa)wintervluchtplaatsen van gewone dwergvleermuizen : discussiestuk Vleermuisprotocol 2017
16. Limpens, H, J. Regelink en R. Koelman, 2010
Cursusmap Vleermuizen en planologie
17. Eliasberg, F., 7 juli 2021
Partiële vrijstelling voor bouw (stikstof) niet geheel risicovrij
Omgevingsweb <https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/partiele-vrijstelling-voor-bouw-stikstof-niet-geheel-risicovrij/>
18. Loo Plan, 2018
Nader onderzoek Wet Natuurbescherming Arnhem, Tech-1070
kenmerk: 2018-10097-45

-
19. Loo Plan, 2021
Nader onderzoek Wet Natuurbescherming Arnhem, Tech-1078
kenmerk: 2021-100892-3106
 20. Loo Plan, 2021
Nader onderzoek Wet Natuurbescherming Arnhem, Meester D.
Van Ruijvenpad
kenmerk: 2021-100959-3669

BIJLAGEN

1. Wettelijk kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wet natuurbescherming is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen.

De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten van de Europese Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Europese Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.
- Nationaal beschermde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

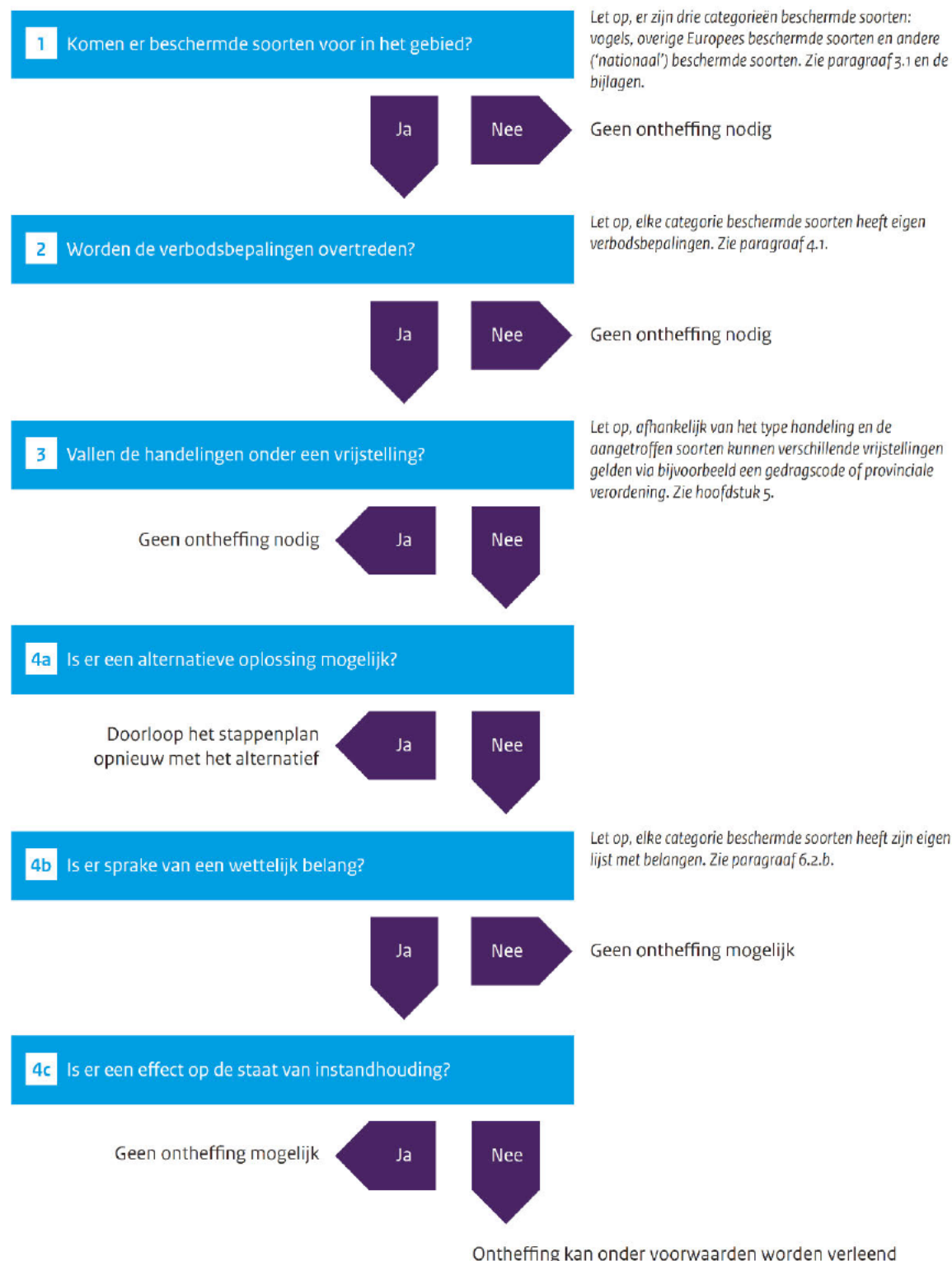
Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Een vrijstelling van de ontheffingsplicht (stap 3 in het stroomschema) kan van toepassing zijn mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig in het kader van bestendig beheer en onderhoud dat geen wezenlijke invloed heeft op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor matig soorten, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een in de wet gedefinieerd belang te dienen.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

*Stappenplan soortenbescherming
(uit Brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken)*

2. Toetsingscriteria quickscan

Zowel voor beschermde planten als voor beschermde dieren zijn hieronder de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein (biotoop) wordt beoordeeld. De lijst is niet uitputtend; dit betekent dat de waarnemer te allen tijde kritisch blijft kijken naar de potenties, omgeving en mogelijkheden van de locatie.

1. Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten

- Voedselrijkdom
- Bijzonder biotoop aanwezig (bijvoorbeeld heide, vennen)
- Landgebruik (intensief, erf, tuin, bos)
- Mogelijk dat soort is aangeplant

2. Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten

- Nesten
- Soort biotoop
- Aanwezigheid water
- Voedselrijkdom biotoop
- Landgebruik (extensief, verwaarloosd, erf, tuin)
- Holten, spleten, scheuren in bomen
- Sporen, zowel wissels als uitwerpselen en prooiresten
- Specifieke indicatiesoorten (bijvoorbeeld zoetwatermossel voor bittervoorn)
- Verstoringbronnen in de omgeving (licht, geluid, barrières)
- Geschiktheid gebouwen
 - Gebruik (leegstaand, continue in gebruik, seizoensgebonden)
 - Type dakbedekking (pangedekt, ruimte bij daktrim platte daken etc.)
 - Materiaalgebruik (isolatie, hout, metaal)
 - Bouwwijze (spouwmuur, enkelsteens, open stootvoegen)
 - Onderhoudstoestand (nieuwbouw, verwaarloosd, gerenoveerd)
 - Afwerking/toegankelijkheid (o.a. scheuren / stootvoegen / ventilatieroosters)
 - Aanwezigheid en type zonneschermen
 - Aanwezigheid en onderhoudsstaat van vogelschroot / gootdrains / dakramen / dakkapellen / kilgoten / loodslabben en dergelijke

Ook andere delen van het leefgebied die onlosmakelijk met het functioneren van de nest-/verblijfplaats verbonden zijn:

- Essentieel foerageergebied
- Vliegroutes/verbindingzones
- Landhabitat van amfibieën

3. Foto's veldbezoek 16-02-2022

Foto 1: Gevelstructuur projectgebouw. Opening achter dakgoot, stootvoeg en ruimte rond regenpijp zichtbaar.

Foto 2: Stootvoeg boven het raamwerk. Dergelijke stootvoegen worden over het gehele pand aangetroffen

Foto 3: Stootvoegen, afstaande dakgoot en ruimte rond de kozijnen.

Foto 4: Daktrim en stootvoegen.

Foto 5: Afstaande daktrim, opening achter dakgoot en stootvoegen zichtbaar.

Foto 6: Gevelaanzicht achterzijde pand.

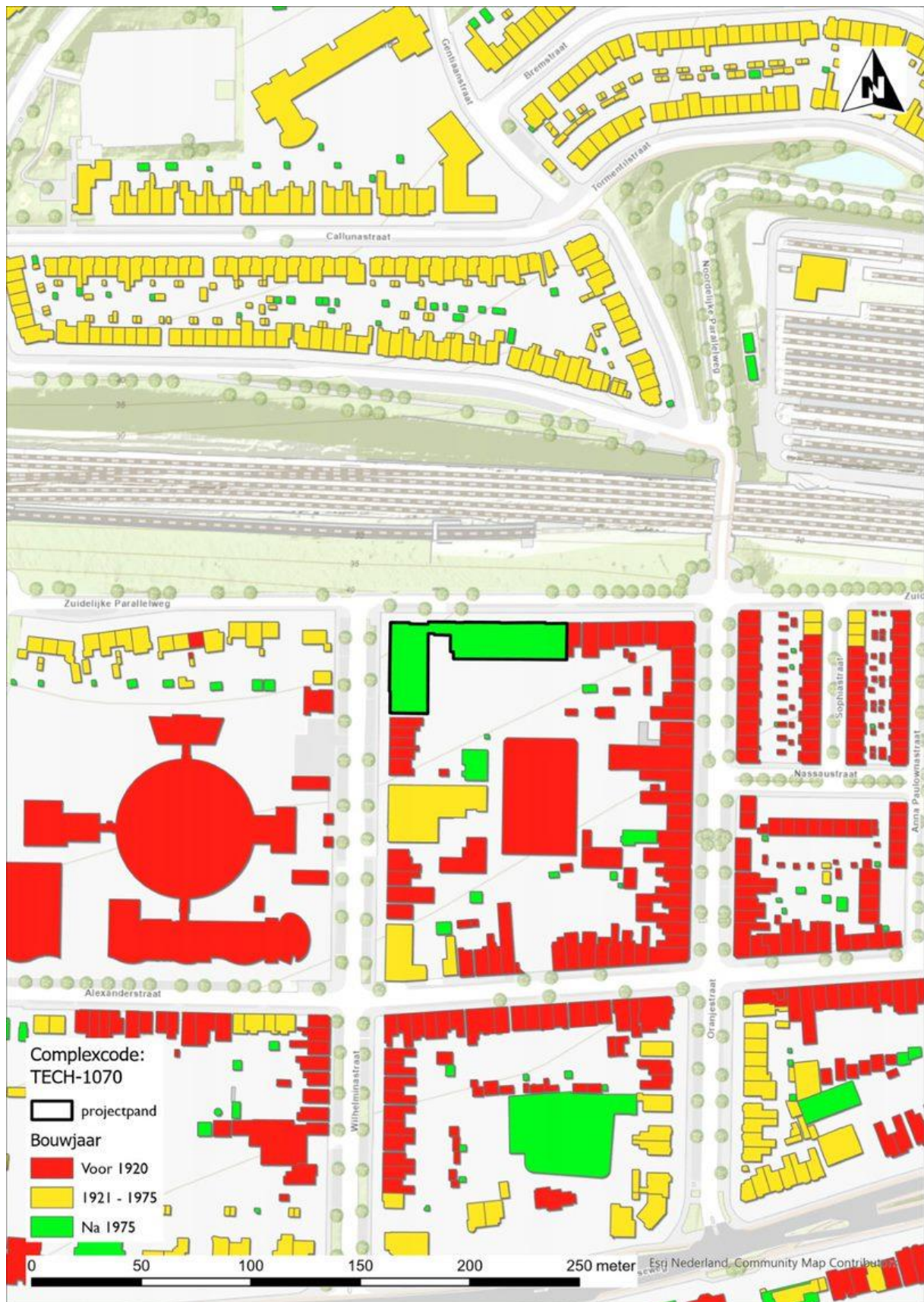

Foto 7: Raamwerk, stootvoegen en verspreide openingen rond vensterbank.

Foto 8: Vooraanzicht projectpand.

4. Bouwjaren projectgebouwen e.o.

5. Energielabels projectgebouwen e.o.

